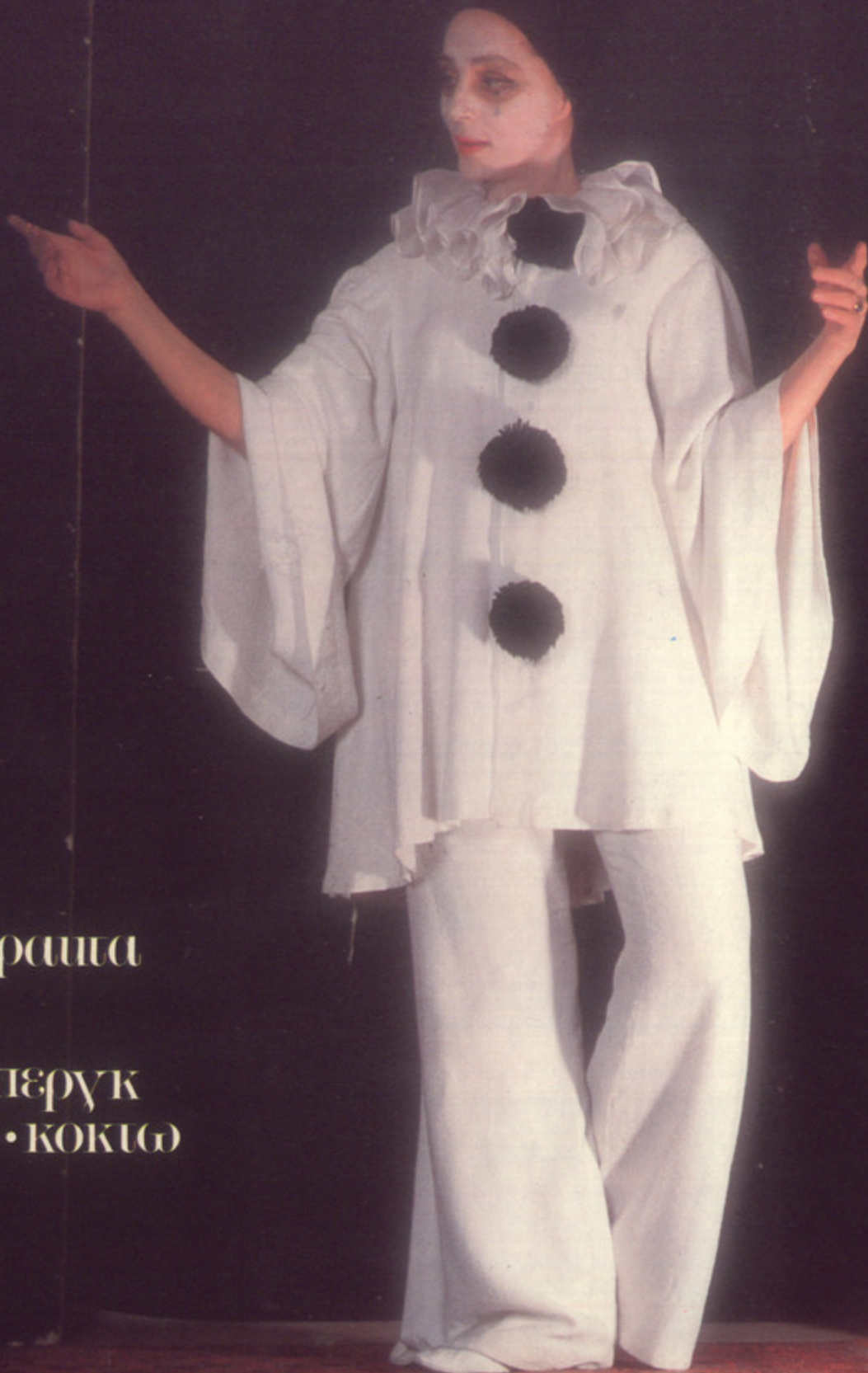

ΕΛΛΗ ΛΑΜΠΙΕΤΗ

6 μονοπρατα

6 μονοπράσιτα
μπρεχι
σφινιμπερυκ
ιόεχωρ • κοκίω

ΕΛΛΗ ΛΑΜΠΕΤΗ

6 μονοπρατα

Ἡ Ἑβραία (Μπρέχτ)

Ἡ πὸ δυνατὴ (Στρίντμπεργκ)

Ὅλα, μιά ψυχούλα (Τσέχωφ — Ἀροῦ)

Α' ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ 25:40

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ 2ο Πρελούδιο γιὰ πιάνο, ἔργο 28, τοῦ Σοπέν

ΜΠΕΡΤΟΛΑΝΤ ΜΠΡΕΧΤ: Η ΕΒΡΑΙΑ

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴ σονάτα γιὰ πιάνο ἄρ. 2, ἔργο 35, τοῦ Σοπέν

ΛΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ: Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ (α' μέρος)

Β' ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ 25:45

ΛΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ: Η ΠΙΟ ΔΥΝΑΤΗ (β' μέρος)

1η παραλλαγή ἀπ' τὴ σονάτα γιὰ πιάνο ἄρ. 11, K.331, τοῦ Μότσαρτ

ΑΝΤΟΝ ΤΣΕΧΩΦ — ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΑΡΟΥ: ΟΛΥΑ, ΜΙΑ ΨΥΧΟΥΛΑ

Γ' ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ 19:43

ΖΑΝ ΚΟΚΤΩ: Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΩΝΗ

Δ' ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ 19:12

ΖΑΝ ΚΟΚΤΩ: Η ΨΕΥΤΡΑ

Μουσική Λούνα Πάρκ

ΖΑΝ ΚΟΚΤΩ: ΤΗΝ ΕΧΑΣΑ

Στό πιάνο ὁ Κώστας Λοῦκος

Οἱ φωτογραφίες εἶναι ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τοῦ Θεατρικοῦ Μουσείου

Ἐπεξεργασία ἤχου: Τζίνα Κατσίπη, studio ERA

Παραγωγή: Βασίλης Νικολαΐδης

Χάραξη: Γ. Ἰωαννίδης G.P.I.

Τὸ ἄλμπουμ αὐτὸ πραγματοποιήθηκε χάρις στὴν εὐγενική προσφορά τῆς κας Ἀντιγόνης Λοῦκου-Δουρδούνη ἀδελφῆς τῆς Ἑλλης Λαμπέτη.

Εὐχαριστοῦμε θερμὰ τὸν Κώστα Λοῦκο καθὼς καὶ τοὺς Κωστή Στάβαρη καὶ Ξανθὴ Ζαχαριάδη τοῦ Θεατρικοῦ Μουσείου, γὰ τὴν πολύτιμη βοήθειά τους στὴν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ ἄλμπουμ.

Ἡ ψεύτρα (Κοκτώ)

ΜΠΡΕΧΤ • ΣΤΡΙΝΤΜΠΕΡΓΚ • ΤΣΕΧΩΦ • ΚΟΚΤΩ

“Παρουσιάζω τό πρόγραμμα μονοπράκτων — μονολόγων γιά νά χαρώ σάν ήθοποιός καί γιά νά παίξω κάτι δύσκολο. Σ' αὐτή τήν ηλικία ἔχω μεγαλύτερες ἀπαιτήσεις ἀπό τόν ἑαυτό μου. Τά μονόπρακτα εἶναι μεγάλη πρόκληση. Τά θεωρώ ἀκροβατισμούς κι ἔχω ἐπίγνωση ὅτι μπορῶ νά πέσω ἀπ' τό σκονί, ἀλλά τό τολμῶ. Θά προσπαθῆσω νά ἰσορροπήσω”.

Αὐτά εἶπε στούς δημοσιογράφους ἡ Ἑλλη Λαμπέτη τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1978, λίγες μέρες πρὶν παρουσιάσει τὰ ἔξι μονόπρακτα σέ ἑνιαία παράσταση, στό θέατρο «Κάππα». Δέν ἦταν βέβαια ἡ πρώτη φορά πού ἡ Λαμπέτη ἐμφανίζοταν μόνη στή σκηνή ἐρμηνεύοντας μονόπρακτα:

Ἦδη τό 1950, εἶχε πρωτοπαίξει τήν «Ἀνθρώπινη φωνή» τοῦ Κοκτώ στό θέατρο Μουσουρή καί στά 1971 στό Δημοτικό Πειραιῶς παρουσίασε 5 μονόπρακτα μεταξύ τῶν ὁποίων τήν «Ψεύτρα» τήν «Ἀνθρώπινη φωνή» καί τό «Τήν ἔχασα» τοῦ Κοκτώ.

6 μονόπρακτα, 6 εὐκαιρίες γιά μεγάλη ἐρμηνεία.

Ἡ Λαμπέτη ἄρχισε τήν παράσταση μέ τήν “Ἑβραία” τοῦ Μπρέχτ, σκηνή — ἀπόσπασμα ἀπ' τόν «Τρόμο κ. Ἀθλιότητα τοῦ Γ' Ράιχ», γραμμένο ἀπ' τόν συγγραφέα στά χρόνια τῆς ἐξορίας του, ἀνάμεσα στά 1935 καί στά 1936.

Στό ἔργο, μιά Γερμανίδα Ἑβραία, γυναίκα γιατροῦ, ἀποφασίζει νά φύγει, νά ἐγκαταλείψει τή Ναζιστική Γερμανία γιά νά μή σταθεῖ ἐμπόδιο στήν καριέρα τοῦ ἀντρα της.

Τό μονόπρακτο παρουσιάστηκε στό θέατρο «Κάππα» χωρίς τό συγκλονιστικό φινάλε, τήν τελική ἀναμέτρηση δηλαδή τῆς Ἑβραίας μέ τόν ἀντρα της, πού δίνει κι ὅλη τήν εἰρωνία τοῦ συγγραφέα γιά τήν ὑπόκρισία καί τήν μικρότητα τῶν ἀνθρώπων μπροστά στόν κίνδυνο. Ἄλλωστε ἡ συναισθηματική κι αἰσθαντική ἐρμηνεία τῆς Λαμπέτη ἦταν ἀρκετά μακριά ἀπ' τίς Μπρεχτικές προδιαγραφές.

Ἄσχετα ὅμως μ' αὐτά, ἡ «Ἑβραία» ἔδινε τήν εὐκαιρία στήν καλλιτέχνη νά ἀρχίσει τήν παράσταση ἔντονα κι ἐντυπωσιακά.

Ἀκολουθοῦσε «Ἡ πιό δυνατή» τοῦ Στρίντμπεργκ, ἔργο δύσκολο, μέ λεπτές ἀποχρώσεις, πού ὁ Σουηδός δραματογράφος ἔγραψε στά 1889 γιά τή γυναίκα του Σίρι Βράγκελ, διάσημη ἡθοποιό.

Στό μονόπρακτο, μιά ἡθοποιός συναντάει παραμονή Χριστουγέννων, σ' ἕνα καφενεῖο, τήν ἀντιζήλο της.

Στήν προκλητική σωπή τῆς δευτέρας, ἡ ἡθοποιός ἀπαντᾷ μ' ἕναν ἀκατάσχετο, σχεδόν ὑστερικό μονόλογο, ὅπου παρ' ὅλο πού ἐμφανίζεται σάν νά ἔχει κερδίσει τόν ἀντρα της καί νά εἶναι «ἡ πιό δυνατή», ἡ νίκη της εἶναι ὑπέρβιος, μιά καί γιά νά τόν ἀποκτήσει μιμήθηκε στήν ἐντέλεια τῶν τρόπων καί τὰ γούστα τῆς ἀντιζήλου της.

Ἡ Λαμπέτη ἐρμήνευσε τήν ἡθοποιό μέ μπῆρι κι εὐαισθησία, ἀφήνοντας ὅμως νά φανεῖ καθαρά ἡ ἐσωτερική ἀνασφάλεια καί ἡ ὑστερία τῆς ἥρωϊδας. (Δίπλα της στό βουβό ρόλο τῆς ἀντιζήλου, ἡ Ἀφροδίτη Γρηγοριάδου).

Καί τό πρῶτο μέρος ἔκλεινε μέ τήν «Ὀλῖα, μιά ψυχούλα», μέρος ἀπ' τό ἔργο τοῦ Γκαμπριέλ Ἀροῦ «Αὐτό τό παράξενο ζῶο», θεατρική διασκευή ἀπό κάποιο διήγημα τοῦ Τσέχωφ, πού πρωτοπαρουσιάστηκε στό Παρίσι τό 1964.

Ἡ Ὀλῖα καθισμένη σ' ἕνα παγκάκι πλέκει μιλώντας γιά ὅσα ἔμαθε ἀπό τούς ἀντρες πού γνώρισε στή ζωή της καί πού τήν ἄφησαν χήρα. Μόνο ἕνα ξένο παιδί, αὐτό τῆς ἔμεινε, καί σ' αὐτό ἔχει ἀφοσιωθεί. Βοηθώντας το δέ στά μαθήματα τοῦ σχολείου, μαθαίνει καί πάλι...

Ἐδῶ ἡ Λαμπέτη ἦταν πραγματικά ἀπολαυστική. Ἐρμήνευσε τήν Ὀλῖα μέ ἰδιαίτερο χιούμορ, βρίσκοντας χορδές μιᾶς ἀφοπλιστικῆς τρυφερότητας.

Τό δεύτερο μέρος τῆς παράστασης ἦταν ἀφιερωμένο στόν Κοκτώ.

Καί πρῶτα ἡ «Ἀνθρώπινη φωνή», ἕνα ἀπ' τά σημαντικότερα μονόπρακτα τοῦ καιροῦ μας, πού ὁ πολυσχιδῆς Γάλλος καλλιτέχνης ἔγραψε στά 1930 γιά νά παρουσιαστῆι στήν Κομεντί Φρανσαίζ μέ τήν Μπέρτ Μπобύ.

Ἔργο γραμμένο ἀπ' τόν Κοκτώ γιά νά σοκάρει τήν οποιαδήποτε ἑλίτ, ἡ «Ἀνθρώπινη φωνή» εἶναι ἡ ἀπεγνωσμένη προσπάθεια τηλεφωνικῆς ἐπικοινωνίας μιᾶς γυναίκας μέ τόν ἑραστή της πού τήν ἐγκαταλείπει.

Ἡ Λαμπέτη ἔδωσε στή «Φωνή» ἰδιαίτερη τραγικότητα, βρίσκοντας σπαρακτικούς τόνους.

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ πῶς στά 1978 ἦταν ἡ πρώτη φορά πού ἡ καλλιτέχνης ἀντιμετώπιζε ὁλόκληρο τό μονόπρακτο. Χωρίς νά τό ξέρει, σέ παλιότερες τῆς ἐμφανίσεις, ἡ μετάφραση πού τῆς εἶχε δοθεῖ περιελάμβανε μόνο ἕνα μέρος τοῦ ἔργου.

Ἡ «Ψεύτρα» καί τό ἐπόμενο ἔργο, «Τήν ἔχασα», γράφτηκαν ἀπ' τόν Κοκτώ γιά τό ραδιόφωνο καί παίχτηκαν γιά πρώτη φορά ἀπ' τόν Ζάν Μαραί.

Ἡ Λαμπέτη ἐρμήνευσε μέ κέφι τήν «Ψεύτρα», αὐτό τό φινό καί διασκεδαστικό λεκτικό παιχνίδι γιά τήν ἀλήθεια καί τό ψέμα, ἐνῶ βafόταν ἐπί σκηνῆς γιά τόν ἐπόμενο, τελικό, μονόλογο, ὅπου ἐμφανίζοταν ντυμένη Πιερότος.

Αὐτή ἦταν καί ἡ πιό δυνατή στιγμή τῆς παράστασης. Διάφανη καί συγχρόνως εὐάλωτη ὅσο κι ἀπόμακρη, ἡ Λαμπέτη μέσ στό κωμικοτραγικό κοστούμι τοῦ Πιερότου, ἔδινε ὅλη τήν ποίηση τοῦ τραγικοῦ στήν οὐσία μονολόγου τοῦ Κοκτώ, ὅπου κάθε λέξη, κάθε φράση ἔπαιρνε ξεχωριστή διάσταση.

Μιά παράσταση λοιπόν, ρεσιτάλ ἐρμηνείας, ἠχογραφημένη «ζωντανά» ἀπ' τό θέατρο «Κάππα», τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1978. Ἡ Ἑλλη Λαμπέτη στό χῶρο της, στή σκηνή, νά συγκινεῖται καί νά συγκινεῖ, νά συγκλονίζεται καί νά συγκλονίζει, σέ ἀπόλυτη ἐπαφή μέ τό ἀγαπημένο της κοινό. Ἡ ἠχογράφηση αὐτή εἶναι ἕνα ἀπ' τά λιγοστά ὁλοκληρωμένα ντοκουμέντα, ἀπόηχος τῆς θεατρικῆς τέχνης τῆς Λαμπέτη, ἕνα μάθημα ὑποκριτικῆς καί εὐαισθησίας.

Βασίλης Χ. Νικολαΐδης

Ἡ Ἀνθρώπινη φωνή (Κοκτώ)

Τήν ἔχασα (Κοκτώ)

Ἡ παράσταση ἀνέβηκε μέ σκηνοθεσία τοῦ Σωτήρη Μπασιάκου καί σκηνικά — κοστούμια τοῦ Πάνου Παλαδόπουλου. Στο πιάνο, ὁ Τάσος Τσιτσόπουλος στίς πρῶτες παραστάσεις, κι ὁ Κώστας Λοῦκος ἀργότερα σέ ἐπαναλήψεις, ἔπαιζαν μελωδίες τοῦ Σοπέν, τοῦ Μότσαρτ κ.ἀ. μεταξύ τῶν μονοπράκτων.

Οἱ μεταφράσεις τῶν κειμένων ἦταν τοῦ Μάριου Πλερίτη.